

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116216477
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4116216477.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Sone Vackovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., XXX XX C., proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, Hodžova 11, 010 11 Žilina, zastúpený SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Štefánikova6, IČO: 36 853 168, o určenie neplatnosti zmlúv a o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 17C/300/2016-272 zo dňa 29. septembra 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému priznáva voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti Zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/ 581/06 a Zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. 99/ 581/06, alternatívne určenia, že Zmluva o poskytnutí úveru č. 99/581/06 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanému priznal ich náhradu v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalobkyňi. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah podanej žaloby, v ktorej žalobkyňa uviedla, že dňa 13.02.2006 spolu s bývalým manželom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzatvorili Zmluvu o poskytnutí úveru č. 99/581/06 na základe ktorej im bol poskytnúť úver vo výške 1.365.000 Sk (v prepočte 45.309,70 €), poskytnutý úver bol bezúčelový, peňažné prostriedky mohli použiť podľa vlastného uváženia, predmetný úver mali splácať v pravidelných anuitných splátkach vo výške 9.898,- Sk (v prepočte 328,55 eur). Rovnaký deň uzatvorili spolu s bývalým manželom ako záložcovia so žalovaným ako záložným veriteľom Zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. 99/581/06, na základe ktorej bolo zriadené záložné právo na zabezpečenie zaplataenia dlhu vyplývajúceho zo Zmluvy poskytnutí úveru k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX Okresným úradom Zlaté Moravce, pre k.ú. D. E. a to: parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako: pozemok s parc. č. 950/38-záhrady o výmere 597m², pozemok s parc. č. 950/39 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 92 m², rodinný dom so súp. č. XXX ležiaci na pozemku s parc. č. 950/39. Uviedla tiež, že jej manželstvo s manželom bolo rozvedené a v konaní vedenom pod spisovou značkou 10C292/2012 prebieha vyporiadanie ich bezpodielového spoluvlastníctva. Poukázala na to, že v rámci dohody o vyporiadanie BSM, prevzala na seba predmetný dlh, avšak z dôvodu, že predmetné konanie o vyporiadanie BSM prebieha od začiatku, predmetný úver prestala uhrádzať a zo strany žalovaného došlo k okamžitému vyhláseniu predčasnej splatnosti, pričom so žalovaným sa nedalo dohodnúť na žiadnych splátkach a z toho dôvodu má naliehavý právny záujem na určenie platnosti predmetných zmlúv. V podanej žalobe tiež namietala ročnú percentuálnu mieru nákladov predmetného úveru,

absenciu sumy, počtu a termínov splátok u úveru, neplatnosť uzatvorenia dohody o zrážkach za mzdy a zabezpečenie úveru formou zmenky.

Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1,2 OZ, § 137 CSP, § 80 písm. c) OSP, § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1,2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.12.2007 ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho došiel k záveru, že žaloba žalobkyne nie je dôvodne podaná, pretože požadovanom určením nemá naliehavý právny záujem z dôvodu. Poukázal na to, že čo sa týka určenia neplatnosti Zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/ 581/06 uzavretej dňa 13.02.2006, predmetom konania je určenie právnej skutočnosti podľa §137písm.d) CSP, ktorá musí vyplývať z osobitného predpisu.

Považoval za nesporné, že žalobkyňa je spotrebiteľom a osobitným predpisom k § 137 písm. d) CSP je ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého sa spotrebiteľ môže domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti alebo bezpoplatkovosti úveru. Konštatoval, že z kontextu ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva možnosť podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, ktorú aj žalobkyňa podala a alternatívne sa domáhala aj určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ale na to, aby jej súd mohol vyhovieť, musí byť v konaní preukázané, že takáto žaloba má pre ňu nejaký význam.

Považoval za rozhodujúce, že žalobkyňa svoj záväzok voči žalovanému v celom rozsahu splnila v priebehu konania, čo bolo preukázané zo spisu vedeného pod sp. zn. 25Csp/119/2017 a konanie v tejto veci bolo zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby. Na základe toho považoval za nesporné, že žalobkyňa uhradila žalovanému sumu vo výške 30.507,89 eur.

Na základe takto zistených skutočností vychádzal z toho, že žalobkyňou tvrdené skutočnosti, o ktoré opierala svoj nárok vzhľadom na uhradenie žalovanej sumy v konaní vedenom pod spisovou značkou 25 Csp 119/2017 už neboli pre ňu sporné, keďže uhradila žalovaným celú uplatnenú sumu. Preto prijal záver, že určenie neplatnosti Zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/ 581/06 uzavretej medzi žalobkyňou a jej bývalým manželom a žalovaným a alternatívne, že Zmluva o poskytnutí úveru č. 99/581/06 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov je pre žalobkyňu už právne bezvýznamná a zbytočná a preto súd žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

Čo sa týka ďalšieho nároku žalobkyne a to určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. 99/ 581/06, súd prvej inštancie prijal záver, že zo strany žalobkyne nebol preukázaný naliehavý právny záujem na určovanom žalobnom petite v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. účinného do 30.06.2016, a nie je daná ani procesná prípustnosť zmenenej žaloby o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP.

Zdôraznil, že určením platnosti alebo neplatnosti záložnej zmluvy sa nemôže vyriešiť celý obsah a dosah sporného právneho vzťahu medzi účastníkmi, nemôže byť na takomto určením naliehavý právny záujem. Stav ohrozenia práva žalobkyne alebo neistotu v jej právnom postavení možno odstrániť len určením, či tu je alebo nie je záložné právo, prípadne, ak už došlo k realizácii záložného práva určením, či tu je alebo nie je iné právo (napr. vlastnícke).

Poukázal na to, že po prijatí zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 je možné domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu iba v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d) CSP). Z osobitného predpisu musí teda vyplývať oprávnenie subjektu podať žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Žalobkyňa ani netvrdila, ktorá právna norma umožňuje určenie neplatnosti predmetného právneho úkonu a ani nemohla, keďže ku dňu vyhlásenia rozsudku neexistoval takýto právny predpis, ktorý by výslovne pripúšťal žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Ak takého predpisu niet, žalobkyňa nemôže žalovať neplatnosť právneho úkonu, ale musia formulovať petit na určenie, či tu záložné právo je, alebo nie je. Bolo na žalobkyňu, aby od účinnosti novej zákonnej úpravy v záujme dosiahnutia úspechu upravila žalobu tak, aby zodpovedala požiadavkám stanoveným v ust. § 137 písm. c), d) CSP.

Podľa názoru súdu prvej inštancie, žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem ani na požadovanom určením neplatnosti napádaných ustanovení záložnej zmluvy. Aj v prípade, že by súd určil za neplatné ustanovenia záložnej zmluvy o zmluvnej pokute, ustanovenie o spôsobe započítavania úhrad žalobcov, ustanovenia o tom, že záložné právo sa vzťahuje aj na zabezpečenie budúcich pohľadávok, tieto ustanovenia sú oddeliteľné od zvyšnej časti záložnej zmluvy a nič by to nezmenilo na tom, že by zvyšok záložnej zmluvy ostal platný a žalovaný by mal naďalej zachované právo vykonať dobrovoľnú dražbu na predmete záložného práva. V tejto súvislosti poukázal na právne závery o nedostatku naliehavého právneho záujmu na určením neplatnosti záložnej zmluvy na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/108/2017, rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1705/2002.

2. Proti tomuto rozsudku podala písomne v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil v plnom rozsahu a žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Namietala, že zmluva o úvere ako aj záložná zmluva predmetnej veci, ich znenie, je v rozpore so zákonom a v rozpore s dobrými mravmi, je jednostranne zvýhodnená iba pre stranu žalovaného. Uviedla, že žalovaný zneužíval svoje postavenie aj v tom, že daný spor stále trval a aj napriek tomu, že sa žalobkyňa preukázala právoplatným uznesením ohľadom vyporiadania BSM, že dlh prešiel na ňu (žiadateľ bol bývalý manžel žalobkyne F. B.), nechcel žalovaný poskytovať informácie ohľadom záväzku, čo viedlo k nekonečným sporom. Nehnuteľnosť zaťažená týmto záložným právom a slabá vidina domôcť sa spravodlivosti, dohnali žalobkyňu k nútenému predaju nehnuteľnosti, samozrejme kvôli danému sporu pod cenu a tým spôsobom bol uhradený záväzok. Aj pri týchto bežných úkonoch ako poskytnutie výšky zostatku úveru na vyplatenie došlo zo strany banky k obštrukciám a snahe zámerne prekaziť predaj nehnuteľnosti banalitami, ako nekonečným naťahovaním vyčíslenia zostatku úveru. Suma zostatku úveru bola vyčíslená na cca 47.000,- eur, čo je suma, ktorá je dodnes pre žalobkyňu neprijateľná, úroky sú premrštené a keď sa zráta so zaplatenou čiastkou, tak môže súd vychádzať z faktov, že žaloba zo strany žalobkyne je v plnom rozsahu opodstatnená. Avšak tak, ako žalobkyňa uviedla, predaj a tým pádom úhrada záväzku bola jediná možnosť ako nekalými praktikami banky Prima a.s. neprísť nedobrovoľne o strechu nad hlavou. Poukázala na tento dôvod, o ktorý sa súd oprel a považoval ho za hlavný, nemohol súd prvej inštancie rozhodnúť o zamietnutí žaloby z dôvodu úhrady záväzku aj so stanovenými úrokmi Prima banky.

V dôvodoch odvolania žalobkyňa poukázala na bod 22. napadnutého rozsudku, kde súd prvej inštancie argumentuje, že v konaní, čo sa týka určenia neplatnosti zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/581/06 nebolo sporné, že ako žalobkyňa je spotrebiteľ a osobitným predpisom k § 137 písm. d) CSP je ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého vyplýva možnosť podať žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, ktorú žalobkyňa aj podala a alternatívne sa domáhala určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ale na to, aby jej súd mohol vyhovieť, musí byť v konaní preukázané, že takáto žaloba má pre ňu význam. Podľa názoru žalobkyne, v konaní nebolo sporné, že ako žalobkyňa záväzok uhradila v celej výške (sp. zn. 25Csp/119/2017). Žalobkyňa poukázala na uvedený spis, z ktorého podľa jej názoru vyplýva, že uhradila predmetnú sumu bez toho, aby sa súd prvej inštancie vysporiadal s jej námietkami o bezúročnosti a bezpoplatkovosti Zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/581/06, od ktorej odvodzovala aj určenie neplatnosti záložnej zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok.

Namietala, že dôvody ohľadom zamietnutia žaloby v neprospech žalobkyne, zdôvodnené v rozsudku v bode 22., opísané v danom poradí sú časovo aj obsahovo úplne nezlúčiteľné, nelogické a tým pádom je rozhodnutie nezákonné a nemorálne. Súd prvej inštancie na základe svojich nepodložených domnienok, bez akejkoľvek účasti žalobkyne určil a podľa toho aj rozhodol, že znenie a podanie žaloby je pre žalobkyňu právne bezvýznamné a zbytočné. Týmto pádom a spôsobom jej odoprel nárok na riadny spravodlivý proces, predloženie faktov a ozrejenie daných skutočností v celom prípade. Žalobkyňa vo svojom odvolaní poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019, podľa ktorého: „Žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa), domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pre neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Žalobkyňa uviedla, že súd prvej inštancie v rozsudku odôvodnil zamietnutie alternatívnej žiadosti žalobcu o určenie, že zmluva o poskytnutí úveru uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov tým, že určovacia žaloba má zväčša preventívny charakter a jej opodstatnenosť je daná vtedy, ak pomôže vyriešiť predmet sporu. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na to, že všetky prípadné otázky vyplývajúce zo zmluvy o poskytnutí úveru budú definitívne vyriešené práva rozhodnutím o nároku na plnenie v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 25Csp/119/2017, v rámci ktorého sa súd vysporiada s prípadnými námietkami žalobcu. Zdôraznila, že na uvedené odôvodnenie je potrebné aplikovať argumentáciu uvedenú v bode 5. tohto odvolania, nakoľko naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. určenia ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, je daný osobitnými právnymi predpismi. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania výsluchom len jednej strany účastníkov konania, a to zástupcu žalovaného, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, nachádzajúcimi sa v spise dospel k nesprávnym a neúplným skutkovým

zisteniam a nesprávne právne vec posúdil v dôsledku čoho, nedostatočne svoje rozhodnutie odôvodnil a jeho rozhodnutie možno považovať za nezrozumiteľné a nesprávne a protizákonné.

3. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a zaviazal žalobkyňu na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Žalovaný uviedol, že nesúhlasí s tvrdeniami žalobkyne v podanom odvolaní a uviedol, že súd prvej inštancie správne zhodnotil nepreukázanie naliehavého právneho záujmu žalobkyne v bode 23. odôvodnenia rozsudku. Súd prvej inštancie správne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/108/2017 a rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR a skutočnosť, že zo strany žalobkyne nebol naliehavý právny záujem preukázaný. Žalovaný doplnil, že podľa ust. § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Určovací návrh nie je spravidla opodstatnený najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo. Žalovaný uviedol, že nakoľko sa žalobkyňa vo svojom odvolaní opäť nesprávne odkazuje na odvolací dôvod, spočívajúci v naliehavosti právneho záujmu na určení neprijateľnosti zmluvných podmienok. Žalobkyňa však opomína, že petit ňou podanej žaloby znel na určenie neplatnosti zmlúv, resp. určenie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, kde je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem, a nie o vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ako to bolo v prípade citovaného uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 27/2018 zo dňa 28.3.2019, kde preukazovať naliehavý právny záujem nebolo potrebné. Žalobkyňa v rozpore so skutočnosťou obviňuje súd, že nemala možnosť konania pred súdom a súd len jednostranným vylúčením zástupcu žalovaného porušil jej práva. Je dôležité uviesť, že žalobkyňa sa aj napriek riadnemu predvolaniu nedostavil na pojednávanie konané dňa 29.09.2022 bez riadneho ospravedlnenia svojej neúčasti. Správanie žalobkyne je možné chápať len ako snahu o obštrukciu s plnením povinností za účelom zbavenia sa dlhu bez protiplnenia, t. j. bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalovaného ako poskytovateľa finančných prostriedkov, ale aj to považoval žalovaný za potrebné zdôrazniť na úkor slušných občanov Slovenskej republiky, ktorí si plnia svoje zmluvné a zákonné povinnosti, resp. by chceli požiadať o financovania ich potrieb žalovaným alebo inými banky. Uviedol, že sa v celom rozsahu ohradzuje voči klamlivým a zavádzajúcim tvrdeniam žalobkyne o údajnom nátlaku smerujúceho k predaju nehnuteľnosti predstavujúcej záloh v zmluvnom vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 CSP), na ktorom doplnil zopakoval a dokazovanie a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je treba ako vo výroku vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť aj keď z iných právnych dôvodov. Odvolací súd vec v prejednal v neprítomnosti inak riadne predvolanej žalobkyne, ktorá svoju neúčasť písomne ospravedlnila.

5. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (v znení do 30.6.2006), tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

7. Podľa § 1 ods. 2 písm. d) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (v znení do 30.6.2006), zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru do hodnoty v Sk zodpovedajúcej 200 EUR a nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 eur; ak je na rovnaký účel uzavretých viac zmlúv o spotrebiteľskom úvere, súhrn všetkých zmlúv o spotrebiteľskom úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver,

8. Podľa § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v znení do 31.12.2007, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

10. Podľa § 52 ods. 2 OZ v znení do 31.12.2007, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 52 ods. 3 OZ v znení do 31.12.2007, spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 1 OZ v znení do 31.12.2007, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

13. Podľa § 53 ods. 2 OZ v znení do 31.12.2007, ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

14. Podľa § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Zb. - o ochrane spotrebiteľa (v znení do 31.03.2006) spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

15. Podľa § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Zb. - o ochrane spotrebiteľa, na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.

16. V prejednávanej veci bolo nesporným, že dňa 13.02.2006 uzatvorili žalobkyňa spolu s bývalým manželom ako dlžníci a právny predchodcom žalovaného Dexia banka Slovensko a.s. ako veriteľom Zmluvu o poskytnutí úveru č. 99/581/06, na základe ktorej im bol poskytnúť úver vo výške 1.365.000 Sk (v prepočte 45.309,70 eura), poskytnutý úver bol bezúčelový, peňažné prostriedky mohli použiť podľa vlastného uváženia, predmetný úver mali splácať v pravidelných anuitných splátkach vo výške 9.898,- Sk (v prepočte 328,55 eur). Rovnaký deň uzatvorili spolu s bývalým manželom ako záložcovia s právny predchodcom žalovaného ako záložným veriteľom Zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok č. 99/581/06, na základe ktorej bolo zriadené záložné právo na zabezpečenie zaplataenia dlhu vyplývajúceho zo Zmluvy poskytnutí úveru, k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXX vedenej Okresným úradom Zlaté Moravce, pre kat. úz. D. E.. Manželstvo žalobkyne a jej manžela bolo právoplatne rozvedené. Žalobkyňa v priebehu tohto konania uhradila celý dlh zo zmluvy o úvere.

17. Odvolací súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom podľa § 382 CSP vyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k aplikácii ust. § 1 ods. 2 písm. d) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení do 30.06.2001, § 52 ods. až 3 OZ a § 53 ods. 1, 2 OZ v znení do 31.12.2007 a §23a zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktoré pri doterajšom rozhodnutí použité neboli a vykonal a dokazovanie listinami podľa § 204 CSP a to: zmluva o úvere 13.02.2006, zmluva o zriadení záložného práva z 13.02.2006, Výzva na predčasné splatenie úveru, Oznamenie o začatí výkonu záložného práva, aktuálnym - LV č. XXX pre kat. úz. D. E.. Na pojednávaní žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

18. Po prejednaní veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne posúdil vzťah medzi účastníkmi zmluvy, o ktorú žalobkyňa opiera uplatnené právo, ako o spotrebiteľský právny vzťah. Aj podľa názoru odvolacieho súdu z obsahu predmetnej zmluvy nesporne vyplýva, že ide o spotrebiteľský vzťah, ktorý je síce v základe ako zmluva o úvere upravený Obchodným zákonníkom, ale s ohľadom na spotrebiteľský právny vzťah sa aplikujú ustanovenia aj Občianskeho zákonníka a zák. č. 634/1992 Zb. - o ochrane spotrebiteľa.

19. Zmluva o úvere je formálne absolútnym obchodným vzťahom a spravuje sa ustanovením § 497 nasl. Obchodného zákonníka. Ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú sa vzťahuje ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Napriek tomu, že zmluva o úvere je absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom v zmysle Obchodného zákonníka, vzhľadom na charakter strán sporu v postavení dodávateľa a spotrebiteľa ako aj vzhľadom na tzv. formulárový typ zmluvy, je potrebné na tento právny vzťah aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákona a zák. č. 634/1992 Zb. - o ochrane spotrebiteľa.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil podľa zákona zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, pretože nevzal do úvahy ust. §1 ods. 2 písm. d) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (v znení do 30.6.2006), Toto zákonné ustanovenie výslovne uvádza, že sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru do hodnoty v Sk zodpovedajúcej 200 eur a nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 eur.

21. V konaní nebolo sporným, že Zmluvou o poskytnutí úveru č. 99/581/06 veriteľ poskytol žalobkyni a jej manželovi úver vo výške 1.365.000 Sk (v prepočte 45.309,70 eura). Z uvedeného dôvodu nebolo možné posúdiť právny vzťah vzniknutý medzi účastníkmi zmluvy o úvere č. 99/581/06 zo dňa 13.02.2006 podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ale bolo potrebné aplikovať ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, prípadne príslušné ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa. Z tejto právnej úpravy nevyplýva možnosť domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o úvere ani určenia, že úver je bez poplatkov a bez úrokov, preto žalobkyňa nemá na určenie neplatnosti úverovej zmluvy naliehavý právny záujem. V danom prípade posudzovaný úver nie je spotrebiteľským úverom a preto nie je možné aplikovať na posudzovaný právny vzťah zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa podala žalobu ešte za účinnosti zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok a to dňa 20.06.2016.

23. Podľa § 80 písm. c) OSP návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

24. Návrhom podľa § 80 písm. c) OSP možno uplatniť pozitívne alebo negatívne určenie či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je. Navrhovateľa zaťažuje dôkazné bremeno, spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určenie právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. Tento bude spravidla daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia, a ak právne postavenie navrhovateľa bez takéhoto určenia by bolo neisté.

25. Občianskeho súdneho poriadku, ktorý však bol dňom 1. júla 2016 zrušený Civilným sporovým poriadkom. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol napadnutým rozsudkom dňa 22.09.2022, t. j. za účinnosti Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

26. Podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

27. Podľa § 137 písm. d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

28. Z ust. § 80 písm. c) OSP vyplýva, že právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto určovacej žaloby musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba predstavuje vhodne (účinne a správne) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva, ktorým sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti alebo neistoty práva. Najvyšší súd SR už v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/91/2006 konštatoval, že "nedostatok naliehavého právneho záujmu predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstať, a ktorý sám o sebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu návrhu".

29. Pri skúmaní otázky, či v čase rozhodovania súdu prvej inštancie preukázala žalobkyňa existenciu naliehavého právneho záujmu odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala existenciu naliehavého právneho záujmu podľa § 80 písm. c) OSP účinného v čase podania žaloby a ani podľa § 137 CSP účinného v čase rozhodovania súdu.

30. Požadovaným určením neplatnosti úverovej zmluvy alebo bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru by sa postavenie žalobkyne nezmenilo, pretože ako už zistil súd prvej inštancie žalobkyňa dlžnú sumu z úverovej zmluvy v priebehu konania zaplatila a nehnuteľnosti, na ktorých viazlo záložné právo už predala. Podľa názoru odvolacieho súdu by bola účinnou ochranou práva žalobkyne žaloba na

plnenie, v ktorom konaní by sa ako predbežná otázka riešila otázka platnosti úverovej zmluvy prípade bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy.

31. Z hľadiska existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení odvolací zdôrazňuje, že posudzovanú úverovú zmluvu nie je možné považovať za úverovú zmluvu podľa zákona zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zo žiadneho osobitného prepisu nevyplýva, že sa žalobkyňa môže domáhať určenia neplatnosti úverovej zmluvy, prípadne určenia, že zmluva je bez poplatkov a bezúročná. Žalobkyňa, ktorá neuzatvorila úverovú zmluvu podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ale podľa Obchodného zákonníka právna úprava neposkytuje takú právnu ochranu akú zabezpečuje spotrebiteľovi zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Navyše právne postavenie žalobkyne ani v prípade vyhovenia žaloby by sa nezmenilo a svoje právo by musela uplatniť žalobou na plnenie.

32. Rovnako žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti záložnej zmluvy a to jednak z dôvodov, ktoré vo svojom rozhodnutí uviedol súdu prvej inštancie v bode 23. napadnutého rozsudku. Navyše, v čase rozhodovania súdu prvej inštancie žalobkyňa nebola vlastníčkou týchto nehnuteľností (nehnuteľnosti pôvodne zabezpečené záložným právom predala tretej osobe) a na príslušnom liste vlastníctva už nie je zapísané záložné právo v prospech žalobcu, o čom svedčí aktuálny list vlastníctva č. XXX pre kat. územie D. E.. Ak by aj súd takej žalobe na určenie neplatnosti záložnej zmluvy vyhovel, nebola by možná zmena zápisu v katastri nehnuteľnosti pretože sa predmetných nehnuteľností dotkla iná právna zmena. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem ani na určení neplatnosti záložnej zmluvy.

33. Čo sa týka námietok žalobkyne, že súd prvej inštancie prejednal a rozhodol vec v jej neprítomnosti odvolací súd uvádza, že žalobkyňa bola predvolaná na pojednávanie pred súdom prvej inštancie na deň 29. 9. 2022 a toto predvolanie jej bolo doručené dňa 08.08.2022. Žalobkyňa dňa 27. 09. 2022 písomne (e-mailom) ospravedlnila svoju neúčast', pojednávanie však nenavrholo odročiť. Keďže v zmysle ust. § 183 CSP môže súd odročiť pojednávanie len na návrh strany a z vážnych dôvodov, súd prvej inštancie správne postupoval, keď vec prejednal v neprítomnosti žalobkyne , ktorá bola o možnosti odročenia pojednávania riadne na predvolaní na pojednávanie poučená.

34. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako aj vo výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

35. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnému žalovanému priznal voči žalobkyňi nárok na ich náhradu v celom rozsahu, pretože v tomto odvolacom konaní bol úspešný.

36. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).